EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 27.1.2025
COM(2025) 25 final

2025/0011 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Latvijo

{SWD(2025) 10 final}

2025/0011 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Latvijo

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost[1] in zlasti člena 20(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Potem ko je Latvija 30. aprila 2021 predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, je Komisija Svetu zanj predlagala pozitivno oceno. Svet je odobril pozitivno oceno z Izvedbenim sklepom Sveta z dne 13. julija 2021[2]. Navedeni izvedbeni sklep Sveta je bil spremenjen 8. decembra 2023[3].

(2) Latvija je 18. decembra 2024 Komisiji predložila utemeljeno zahtevo za predlog spremembe Izvedbenega sklepa Sveta z dne 13. julija 2021 v skladu s členom 21(1) Uredbe (EU) 2021/241 z utemeljitvijo, da načrta za okrevanje in odpornost zaradi objektivnih okoliščin delno ni več mogoče doseči. Na podlagi tega je Latvija predložila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost.

Spremembe na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241

(3) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je Latvija predložila zaradi objektivnih okoliščin, zadevajo 28 ukrepov.

(4) Latvija je pojasnila, da je bilo 10 ukrepov spremenjenih v prid izvajanju boljših alternativ, da bi se dosegla prvotna ambicija ukrepa. To se nanaša na: cilj 4, mejnik 5a in opis ukrepa 1.1.1.r. (Ozelenitev metropolitanskega prometnega sistema v Rigi) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost); cilj 43, cilj 44, mejnik 44a in opis ukrepa 2.2.1.1.i. (Podpora za vzpostavitev vozlišč za digitalne inovacije in regionalnih kontaktnih točk), cilj 50, cilj 51, cilj 52 in opis ukrepa 2.2.1.4.i. (Finančni instrumenti za olajšanje digitalne preobrazbe gospodarskih subjektov), cilj 71, cilj 72 in opis ukrepa 2.3.2.1.i. (Digitalne spretnosti prebivalstva) in mejnik 74, cilj 75, cilj 76 in opis ukrepa 2.3.2.2.i. (Razvoj spretnosti in zmogljivosti

[1] UL L 57, 18.2.2021, str. 17.
[2] ST 10157/21 INIT, ST 10157/21 ADD 1.
[3] ST 15569/23 INIT, ST 15569/23 ADD 1.

državne in lokalne uprave za digitalno preobrazbo), vse v okviru komponente 2 (Digitalna preobrazba); mejnik 115, mejnik 116, cilj 117 in opis ukrepa 3.1.2.1.i. (Ukrepi za spodbujanje dostopa invalidov do javnih storitev in zaposlitve) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti); cilj 193 in cilj 194 v okviru ukrepa 6.2.1.3.i. (Vzpostavitev enotnega centra za usposabljanje za razvoj kvalifikacij sodnikov, sodnega osebja, tožilcev, pomočnikov tožilcev in specializiranih preiskovalcev (meddisciplinarne zadeve)), mejnik 200, cilj 201 in opis ukrepa 6.3.1.1.i. (Odprta, pregledna, pravična in odgovorna javna uprava) in mejnik 202, cilj 203 in opis ukrepa 6.3.1.2.i. (Profesionalizacija javne uprave ter krepitev upravljanja in zmogljivosti) v okviru komponente 6 (Pravna država); in cilj 224 v okviru ukrepa 7.3.i. (Nadgradnja, digitalizacija in zagotavljanje varnosti omrežij za prenos in distribucijo električne energije) v okviru komponente 7 (REPowerEU). Na podlagi tega je Latvija zaprosila za spremembo navedenih ukrepov, vključno z ustreznimi mejniki in cilji. Poleg tega je Latvija zaprosila za umik cilja 4 ukrepa 1.1.1.1.i. (Konkurenčen železniški potniški promet v okviru skupnega sistema javnega prevoza v mestu Riga) in 5,3 km hitrega tranzitnega pasu za avtobus v okviru mejnika 5a ukrepa 1.1.1.2.i. (Okolju prijazne izboljšave sistema javnega prevoza v mestu Riga) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost). Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

(5) Latvija je pojasnila, da je bilo 13 ukrepov spremenjenih v prid izvajanju boljše alternative za zmanjšanje upravnega bremena, hkrati pa bodo cilji ukrepov še vedno doseženi. To se nanaša na: opis ukrepa 1.2.1.5.i. (Posodobitev omrežij za prenos in distribucijo električne energije) in ukrepa 1.3.1.r. (Prilagajanje sistema obvladovanja nesreč podnebnim spremembam, reševalne službe in službe za hitro odzivanje) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost); cilji 47, 48 in 49 in opis ukrepa 2.2.1.3.i. (Pomoč podjetjem za uvedbo novih proizvodov in storitev), mejnik 57, mejnik 57a in opis ukrepa 2.3.1.r. (Razvoj trajnostnega in družbeno odgovornega okvira podpore za izobraževanje odraslih), cilj 79 in opis ukrepa 2.3.2.3.i. (Odpravljanje digitalnega razkoraka med socialno ranljivimi skupinami in v izobraževalnih ustanovah) in cilj 83 v okviru ukrepa 2.4.1.2.i. (Razvoj širokopasovne infrastrukture ali infrastrukture zelo visokozmogljivega omrežja v zadnjem delu poti) vse v okviru komponente 2 (Digitalna preobrazba); in cilj 108 v okviru ukrepa 3.1.1.6.i. (Nakup brezemisijskih vozil za opravljanje občinskih funkcij in z njimi povezanih storitev) ter opis ukrepa 3.1.2.5.i. (Udeležba brezposelnih, iskalcev zaposlitve in oseb, ki jim grozi brezposelnost, na trgu dela), oboje v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti); cilji 141 in 142 ukrepa 4.1.1.3.i. (Podpora za krepitev zdravstvene infrastrukture ponudnikov sekundarnih ambulantnih storitev), v okviru komponente 4 (Zdravje); cilj 155, mejnik 156 in opis ukrepa 5.1.1.1.i. (Razvoj in neprekinjeno delovanje celovitega modela za upravljanje inovacijskega sistema), mejnik 160, cilj 162 in opis ukrepa 5.2.1.r. (Reforma visokega šolstva ter znanstvene odličnosti in upravljanja) ter cilja 164 in 165 ter opis ukrepa 5.2.1.1.i. (Nepovratna sredstva za raziskave, razvoj in konsolidacijo), vse v okviru komponente 5 (Gospodarska preobrazba in reforma produktivnosti) ter mejnik 187 in opis ukrepa 6.2.1.1.i. (Vzpostavitev inovacijskega vozlišča za preprečevanje pranja denarja za izboljšanje identifikacije pranja denarja) v okviru komponente 6 (Pravna država). Na podlagi tega je Latvija zaprosila, da se odstrani nepotrebne osnovne informacije ali postopkovne elemente, ki ne prispevajo k ciljem ukrepov, pojasni, da se nekateri elementi nanašajo na cilje ali ozadje ukrepov, ter poenostavi opise ukrepov ali mejnikov in ciljev, ki povzročajo neupravičeno upravno breme za doseganje ciljev

zadevnih ukrepov. Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

(6) Latvija je razložila, da dveh ukrepov ni več mogoče doseči v rokih, predvidenih v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost, zaradi sprememb v tržnem povpraševanju, saj je bilo prejetih manj predlogov, kot so jih organi pričakovali pred objavo razpisa. To zadeva cilj 63, cilj 64 in opis ukrepa 2.3.1.2.i. (Razvoj digitalnih znanj in spretnosti podjetij) v okviru komponente 2 (Digitalna preobrazba); ter cilja 122 in 123 in opis ukrepa 3.1.2.3.i. (Odpornost in neprekinjenost storitev dolgotrajnega socialnega varstva) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti). Latvija je na tej podlagi zahtevala znižanje potrebne ravni izvajanja cilja 63 in cilja 64 ukrepa 2.3.1.2.i. (Razvoj digitalnih znanj in spretnosti podjetij). Latvija je nadalje zahtevala znižanje potrebne ravni izvajanja ciljev 122 in 123 ukrepa 3.1.2.3.i. (Odpornost in neprekinjenost storitev dolgotrajnega socialnega varstva). Latvija je zaprosila za spremembo opisa ukrepa in ciljev 122 in 123, in sicer z zmanjšanjem števila pogodb, ki jih sklene centralna finančna in pogodbena agencija ter zmanjšanjem števila oseb, ki se jim nudi dolgotrajna oskrba. Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti. Latvija je po umiku ukrepov iz člena 21 Uredbe (EU) 2021/241 zaprosila za uporabo sredstev, ki so se sprostila zaradi umika ukrepov in zmanjšanja ravni izvajanja, da bi dodala tri nove ukrepe in povišala raven izvajanja enega ukrepa. To zadeva mejnik 4 in mejnik 4a in opis ukrepa 1.1.1.i. (Izboljšanje prometnega sistema metropolitanskega območja Rige) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost); cilj 50 in cilj 51 v okviru ukrepa 2.2.1.4.i. (Finančni instrumenti za olajšanje digitalne preobrazbe gospodarskih subjektov) v okviru komponente 2 (Digitalna preobrazba); mejnik 109a in 109b ukrepa 3.1.1.7.i. (Posojila nepremičninskim investitorjem za gradnjo stanovanj z nizkimi najemninami) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti); cilj 130a v okviru ukrepa 3.1.2.6.i. (Olajšanje dostopnosti tehničnih pomoči) v okviru komponente 3. Latvija je na podlagi tega zahtevala povečanje ravni izvajanja mejnika 4 tako, da je cilj 4 nadomestila z mejnikom 4 in začela podpisovati pogodbe za novo naložbo za nadgradnjo glavne železniške postaje v Rigi ter dodala mejnik 4a, da bi se odražal zaključek izgradnje dodane nove naložbe v zvezi z nadgradnjo glavne železniške postaje v Rigi. Na podlagi tega je Latvija zaprosila za povečanje ravni zahtevanega izvajanja s spremembo opisa ukrepa 1.1.1.i. (Izboljšanje prometnega sistema metropolitanskega območja Rige) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost) in dodala naložbo v promet za nadgradnjo glavne železniške postaje v Rigi. Latvija je nadalje zahtevala povečanje ravni izvajanja ciljev 50 in 51 ukrepa 2.2.1.4.i. (Finančni instrumenti za olajšanje digitalne preobrazbe gospodarskih subjektov) v okviru komponente 2 (Digitalna preobrazba). Latvija je poleg tega zaprosila za dodatek mejnika 109a in mejnika 109b ter ukrepa 3.1.1.7.i. (Posojila nepremičninskim investitorjem za gradnjo stanovanj z nizkimi najemninami) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti). Ukrep 3.1.1.7.i. (Posojila nepremičninskim investitorjem za gradnjo stanovanj z nizkimi najemninami) prispeva k obravnavi specifičnega priporočila za državo 3.2 iz leta 2019, naj naložbeno gospodarsko politiko usmeri na zagotavljanje cenovno dostopnih stanovanj. Poleg tega ta novi ukrep upravičujejo dolga zapadlost (30 let) zadevnih posojil, majhen obseg ukrepa (29 milijonov EUR, kar ustreza 1,5 % načrta), omejen kapitalski trg v Latviji, kjer so na voljo omejeni alternativni viri financiranja za tovrstne dolgoročne projekte, kot tudi socialna usmerjenost ukrepa, saj je dolgoročno financiranje takšnih socialnih ukrepov razmeroma nižje od financiranja ukrepov na drugih področjih politike. Latvija

je zahtevala, da se dodata cilj 130a in ukrep 3.1.2.6.i. (Olajšanje dostopnosti tehničnih pomoči) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti).

(7) Komisija meni, da razlogi, ki jih je navedla Latvija, upravičujejo spremembe v skladu s členom 21(2) Uredbe (EU) 2021/241, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 ustrezno spremeniti.

Porazdelitev mejnikov in ciljev

(8) Porazdelitev mejnikov in ciljev po obrokih bi bilo treba spremeniti, da se upoštevajo spremembe načrta in okvirna časovnica, ki jih je predložila Latvija.

Popravek tehnično-vsebinskih napak

(9) V besedilu Izvedbenega sklepa Sveta je bilo ugotovljenih pet tehnično-vsebinskih napak, ki vplivajo na en cilj, en mejnik in štiri ukrepe v okviru štirih komponent. Izvedbeni sklep Sveta bi bilo treba spremeniti tako, da se popravijo te tehnično-vsebinske napake, ki ne odražajo vsebine načrta za okrevanje in odpornost, predloženega Komisiji 30. aprila 2021, kot je bil dogovorjen med Komisijo in Latvijo. Te tehnično vsebinske napake se nanašajo na cilj 33 ukrepa 2.1.2.1.i. (Centralizirane platforme, sistemi in skupne storitve) v okviru komponente 2 ((Digitalna preobrazba), mejnik 94 ukrepa 3.1.1.3.i. (Naložbe v javno infrastrukturo za razvoj industrijskih parkov v regijah) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti) in opise naslednjih ukrepov: ukrep 1.2.1.3.i. (Izboljšanje občinskih stavb in infrastrukture s spodbujanjem prehoda na tehnologije za energijo iz obnovljivih virov in izboljšanjem energijske učinkovitosti) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost), ukrep 3.1.1.3.i. (Naložbe v javno infrastrukturo za razvoj industrijskih parkov v regijah) in ukrep 3.1.2.4.i. (Sinergični razvoj storitev socialne in poklicne rehabilitacije za spodbujanje odpornosti ljudi s funkcijskimi okvarami) v okviru komponente 3 (Zmanjševanje neenakosti) in ukrep 4.1.1.2.i. (Podpora za krepitev zdravstvene infrastrukture univerzitetnih in regionalnih bolnišnic) v okviru komponente 4 (Zdravje). Ti popravki ne vplivajo na izvajanje zadevnih ukrepov.

Ocena Komisije

(10) Komisija je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost ocenila glede na merila za ocenjevanje iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

(11) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep (ocena A) za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključen v ta načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[4] (načelo, da se ne škoduje bistveno).

(12) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost je bil označen za skladnega z ‚načelom, da se ne škoduje bistveno‘, kot je opredeljen v tehničnih smernicah DNSH (2021/C58/01), in je v skladu z metodologijo iz tehničnih smernic iz Obvestila Komisije z naslovom „Tehnične smernice za uporabo ‚načela, da se ne škoduje bistveno‘ v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost“.

[4] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

Komisija je sklenila, da informacije, ki jih je predložila Latvija, kažejo, da so spremenjeni in novi ukrepi skladni s tem načelom.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

(13) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, s katerimi se podpirajo podnebni cilji, je namenjen znesek, ki predstavlja 38,14 % skupnih dodeljenih sredstev za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost ter 100 % skupnih ocenjenih stroškov ukrepov v poglavju REPowerEU, izračunanih v skladu z metodologijo iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje 2021–2030.

(14) Po predlagani spremembi načrta za okrevanje in odpornost se je prispevek k podnebnim ciljem zmanjšal z 41,51 % na trenutnih 38,14 %. Zmanjšanje prispevka k podnebnim ciljem odraža umik naložbe v okviru ukrepa 1.1.1.1.i. (Naložba: Konkurenčen železniški potniški promet v okviru skupnega sistema javnega prevoza v mestu Riga) v okviru komponente 1 (Podnebne spremembe in okoljska trajnostnost) in njeno nadomestitev z novo naložbo v načrt, ki podpira razvoj multimodalnega prometnega sistema v Rigi, katerega hrbtenica bi bila železnica. Sprememba zajema umik naložbe, ki je prej prispevala 100 % k podnebnim ciljem, nova naložba pa bo prispevala 40 %.

Izračun stroškov

(15) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

(16) Podatki o stroških, ki jih je posredovala Latvija za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, so točni in dobro utemeljeni. Poleg tega je Latvija v okviru dokumentacije predložila ločene dokumente, ki vsebujejo podrobnejše opise metodologije, na kateri temeljijo izračuni stroškov, in obrazložitve, kako pretekli projekti vplivajo na ocene stroškov novih ukrepov ter o dodatnosti sredstev EU, kjer je to ustrezno. Ocena ocenjenih stroškov in podporni podatki kažejo, da je večina stroškov novih ukrepov dobro utemeljena, razumna in verjetna, ter ne vključuje stroškov, ki jih zajema obstoječe ali načrtovano financiranje Unije. Vendar nekateri stroškovni elementi niso v celoti dokumentirani, zaradi česar se ocenjuje, da so informacije o stroških le srednje jasne, kar bi upravičevalo oceno B. Poleg tega je znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmeren s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Pozitivna ocena

(17) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost z ugotovitvijo, da zadovoljivo izpolnjuje merila za ocenjevanje iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) navedene uredbe in Prilogo V k njej določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje spremenjenega

načrta za okrevanje in odpornost, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo za njegovo izvajanje v obliki nepovratne finančne podpore.

Finančni prispevek

(18) Ocenjeni skupni stroški spremenjenega načrta Latvije za okrevanje in odpornost znašajo 1 969 244 522 EUR. Ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost enak posodobljenemu najvišjemu finančnemu prispevku, ki je na voljo za Latvijo, bi moral biti finančni prispevek, določen v skladu s členom 20(4) in dodeljen za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Latvije, enak skupnemu znesku najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za spremenjeni načrt Latvije za okrevanje in odpornost. Ta znesek je 1 969 244 522 EUR.

(19) Izvedbeni sklep Sveta (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Latvijo bi bilo zato treba ustrezno spremeniti. Zaradi jasnosti bi bilo treba Prilogo k navedenemu izvedbenemu sklepu Sveta v celoti nadomestiti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Latvijo se spremeni:

(1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 1*

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Latvije na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni razpored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.“;

(2) Priloga se nadomesti z besedilom iz Priloge k temu sklepu.

Člen 2
Naslovnik

Ta sklep je naslovljen na Republiko Latvijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik